

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-175-05

Druk nr 138
Warszawa, 9 grudnia 2005 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

(-) Kazimierz Marcinkiewicz

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych

Art. 1. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255, z późn. zm¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 1 roku przed złożeniem wniosku oraz przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne.”;
- 2) w art. 3:
  - a) po pkt 17 dodaje się pkt 17a i 17 b w brzmieniu:

„17a) osobie samotnie wychowującej dziecko – oznacza to pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem;

17b) nieznanym ojcu dziecka – oznacza to ojca dziecka, które zostało poczęte w wyniku czynu zabronionego i nie ma możliwości ustalenia ojcostwa;”;
  - b) w pkt 23:
    - lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) utratą prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych,”;
    - lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego,”;
    - uchyla się lit. g,

- c) w pkt 24:
- lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) uzyskaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych,”,
  - lit. d otrzymuje brzmienie:
„d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego,”,
  - uchyla się lit. g;
- 3) w art. 7 w pkt 5 po lit. c dodaje się lit. d w brzmieniu:
„d) sąd zobowiązał do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka jednego z rodziców i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.”;
- 4) w art. 8 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) samotnego wychowywania dziecka;”;
- 5) w art. 9 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Dodatek przysługuje jednorazowo, w wysokości 1000,00 zł.”;
- 6) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:
„Art. 11a. 1. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:
1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
2) ojciec dziecka jest nieznany.
2. Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.
Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Dodatek przysługuje w wysokości 170,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340,00 zł na wszystkie dzieci.
4. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci.
5. W przypadku gdy dochód rodziny nie przekracza 50% kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, kwotę dodatku zwiększa się o 50,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 100,00 zł na wszystkie dzieci.
6. W przypadku wyboru dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, dodatek, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje na żadne dziecko w rodzinie.”;

7) w art. 21 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne może, w formie pisemnej, upoważnić dyrektora, jego zastępcę lub innego pracownika regionalnego ośrodka polityki społecznej albo innego pracownika urzędu marszałkowskiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i wydawania w tych sprawach decyzji.”;

8) w art. 24:

a) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. W przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, jeżeli osoba niepełnosprawna uzyska ponownie orzeczenie o nie-

pełnosprawności lub odpowiednim stopniu niepełnosprawności stanowiące kontynuację poprzedniego orzeczenia, prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności ustala się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym osoba złożyła wniosek o kontynuację świadczenia rodzinnego.”,

b) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. W przypadku, o którym mowa w ust. 3a, osoba do wniosku o świadczenie rodzinne uzależnione od niepełnosprawności dołącza zaświadczenie właściwej instytucji potwierdzające złożenie wniosku o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.”;

9) w art. 69 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki uzyskiwane w wyniku likwidacji Funduszu są przekazywane na dochody budżetu państwa po zakończeniu każdego roku budżetowego do dnia 31 marca.”.

Art. 2. Art. 11a ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych traci moc z dniem 1 września 2006 r.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 2 lit. a oraz pkt 4-6, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

¹⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 35, poz. 305, Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001 i Nr 192, poz. 1963 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 86, poz. 732, Nr 94, poz. 788, Nr 95, poz. 806, Nr 143, poz. 1199 i Nr 233, poz. 1994.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma na celu przede wszystkim podwyższenie kwoty dodatku z tytułu urodzenia dziecka z 500 zł do 1000 zł. Propozycja ta wypływa z Programu Rządu prezentowanego przez Prezesa Rady Ministrów Kazimierza Marcinkiewicza.

Ponadto w projekcie zostały zamieszczone następujące szczegółowe regulacje:

Zmiana 1.

Zrezygnowano z kryterium „przebywania” na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwagi na to, że pojęcie przebywania zawiera się w pojęciu „zamieszkiwania”. Zamieszkanie bowiem – zgodnie z przepisami prawa cywilnego – obejmuje, oprócz zamiaru stałego pobytu, także faktyczne przebywanie. Ujednolicono warunki dotyczące okresu zamieszkiwania w Polsce, jakie muszą spełniać obywatele polscy oraz cudzoziemcy.

Zmiana 2.

a)

Nowe brzmienie definicji osoby samotnie wychowującej dziecko stanowi wynik rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego. Druga przesłanka tej definicji dotycząca wspólnego wychowywania co najmniej jednego dziecka z jego rodzicem – zgodnie z zaleceniem Trybunału – sformułowana została w sposób pozytywny.

Przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

Wprowadzenie nowej definicji „nieznanego ojca dziecka” ma na celu wyeliminowanie rozbieżności interpretacyjnych przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego i dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka dla osób samotnie wychowujących dziecko. Nowa definicja zawęży przesłankę art. 7 pkt 5 lit. b dotyczącą nieustalonego pochodzenia dziecka do sytuacji, gdy dziecko zostało poczęte w wyniku czynu zabronionego i nie ma możliwości ustalenia ojcostwa. Definicja wychodzi naprzeciw zastrzeżeniom Rzecznika Praw Obywatelskich, który obawia się, że dotychczasowe jej brzmienie może być przyczyną patologicznych zachowań ze strony rodziców. Definicja wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

b) i c)

Zmiana dotyczy poszerzenia katalogu dochodu utraconego i uzyskanego o stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych (chodzi o stypendium z tytułu odbywania stażu lub przygotowania zawodowego na podstawie przepisów ustawy o

promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), zasiłek przedemerytalny oraz świadczenie przedemerytalne. Wyłączone zostały renty przyznane rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego, czego konsekwencją jest konieczność uchylenia lit. g w pkt 23 i 24 ustawy.

Zmiana 3.

Zmiana w art. 7 pkt 5 lit. d ma na celu przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego, w przypadku gdy sąd zobowiązał do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka jednego z rodziców i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka. Sytuacja taka ma miejsce, gdy sąd w wyniku rozwodu przyznaje opiekę nad jednym dzieckiem matce, nad drugim – ojcu.

Zmiana 4.

W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, który uchylił z dniem 31 grudnia 2005 r. art. 8 pkt 4 ustawy, wprowadzono w dotychczasowej nazwie dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Przepis ten ma związek z art. 12, który od dnia 1 września 2005 r. uległ daleko idącym zmianom, uwzględniającym zastrzeżenia Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał stwierdził bezzasadność uzależnienia nabycia prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka od konieczności samotnego wychowywania dziecka w związku z przyjętą w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym zasadą obowiązku utrzymania dzieci ciężącą na obojgu rodzicach. Z zasady tej wynika konieczność wychowywania i utrzymania dziecka zarówno przez matkę, jak i ojca dziecka. Zasada ta została uwzględniona w nowym brzmieniu art. 12, w związku z czym nazwa dodatku powinna pozostać w art. 8. Przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

Zmiana 5.

Proponuje się podwyższenie kwoty dodatku z tytułu urodzenia dziecka z 500 zł do 1000 zł. Wyższa kwota tego świadczenia pozwoli na pokrycie rzeczywistych wydatków związanych z przyjściem na świat nowego członka rodziny. Przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

Zmiana 6.

W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego art. 12 ustawy o świadczeniach rodzinnych traci moc z dniem 31 grudnia 2005 r. Wobec powyższego wprowadza się nową jednostkę redakcyjną – art. 11a; w obecnie obowiązującym brzmieniu jest to

art. 12, który wszedł w życie po wydaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

Zmiana 7.

Zmiana ma na celu określenie właściwości miejscowej marszałka województwa w sprawach dotyczących realizacji świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i wydawania w tych sprawach decyzji.

Zmiana 8.

Doprecyzowanie przepisu o kontynuacji wypłaty świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności. Prawo do świadczeń ustala się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, jednak (proponowana zmiana) nie wcześniej niż od miesiąca złożenia wniosku o kontynuację świadczenia rodzinnego po ustaniu ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

W tym przypadku do wniosku o świadczenie rodzinne uzależnione od niepełnosprawności należy dołączyć zaświadczenie właściwej instytucji o złożonym wniosku dotyczącym ponownego ustalenia niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Zmiana 9.

Zmiana polega na doprecyzowaniu terminu przekazywania do budżetu państwa środków uzyskiwanych w wyniku likwidacji Funduszu.

Do art. 2:

Od dnia 1 września 2006 r. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka będzie przysługiwał w jednakowej wysokości dla wszystkich osób uprawnionych do przedmiotowego dodatku. Do końca okresu zasiłkowego, tj. do dnia 31 sierpnia 2006 r., prawo do podwyższonej kwoty dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka mają osoby o niższym kryterium dochodowym.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny
Ustawa oddziałuje na osoby ubiegające się o świadczenia rodzinne na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
2. Skutki finansowe zmian do ustawy o świadczeniach rodzinnych
Podwyższenie kwoty dodatku z tytułu urodzenia dziecka
Biorąc pod uwagę dane statystyczne GUS na temat liczby dzieci urodzonych w latach 2003-2004 (rocznie ok. 360 tys. dzieci) oraz dane ze

sprawozdawczości statystycznej z zakresu świadczeń rodzinnych za okres I półrocza 2005 r. dotyczącej dodatków z tytułu urodzenia dziecka (ok. 21,3 tys. dodatków w skali miesiąca, tj. ok. 256 tys. dodatków w skali roku), szacuje się, że kryterium dochodowe wyznaczone w ustawie o świadczeniach rodzinnych spełnia ok. 71% rodziców nowo urodzonych dzieci.

Przyjmując dla 2006 r. analogiczną liczbę osób uprawnionych do dodatku z tytułu urodzenia dziecka, szacuje się następujące skutki finansowe proponowanego w niniejszym projekcie podwyższenia wysokości jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia dziecka, z aktualnej kwoty 500 zł na dziecko, do kwoty 1000 zł od dnia 1 stycznia 2006 r. – wzrost wydatków o 131 959 tys. zł w 2006 r. (w tym koszt wypłaty dodatku: 10 667 tys. zł miesięcznie, tj. 128 000 tys. zł w skali roku oraz 3% odpis na koszty obsługi: 3 959 tys. zł).

3. Wpływ przedmiotowej regulacji na rynek pracy
Ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.
4. Wpływ regulacji na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki
Ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki.
5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów
Ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionów.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP- 3481 /05/DP/as

Warszawa, dnia 9.12. 2005 r.

**Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-175-05), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Krzysztof Michałkiewicz
Minister Pracy i Polityki Społecznej